

‘Karel de Grote’ In: *Het wordt klaar door de ruiten – Hulde aan Karel Jonckheere*

Ward Ruyslinck

Pulle, 1 juli 1986

Karel de Grote,

Al heb ik je nooit op leugens kunnen betrappen en al heet je jongste gedenkschrift *Vraag me geen leugens*, ik ben er bijna zeker van dat je liegt omtrent je leeftijd. Je hebt het geheugen van iemand die veertig is en de wijsheid van een honderdjarige. Indien ik goed reken – ‘elke verstandige zin begint met in dien’ heb jij eens geschreven – kom ik bij een gemiddelde van zeventig uit. Laten we het daar op houden. Ik heb je ontmaskerd. Jij bent 70 geworden en ik 47. Het moet dus zo wat dertig jaar geleden zijn toen ik, zestienjarige aanbieder van de Vlaamse schone letteren, van een buurjongen twee ‘boekjes’ kreeg die hij uit de boekenkast van zijn vader gegapt had: *De zevende haven* en *Tierra caliente*, beide gedrukt op oorlogspapier van Die Poorte. Ik heb deze Mexicaanse reisverhalen, die nog steeds op mijn Jonckheere-plank staan, met gloeiende oren gelezen en daarna heb ik nog jarenlang in de waan verkeerd dat jij een reisjournalist was, een soort Bernard Henry avant la lettre.

Deze schromelijke vergissing heb ik in het recente verleden alsnog proberen goed te maken door twee van je ontroerendste gedichten, ‘Erfdeel’ en ‘Moeder’, op de doodsprentjes van respectievelijk mijn vader en mijn schoonmoeder te laten afdrukken. Een veel te late hommage aan de dichter van de zoute zee en de zoete aarde.

Ondertussen, sinds mijn eigen intrede in de letteren, heb ik je als dichter én als mens van zo nabij leren kennen, dat ik er een tijdlang bijna een minderwaardigheidsgevoel aan heb overgehouden. Jij was wat men noemt zo ‘briljant’ en door de literaire wol geverfd. Je ‘esprit’, welsprekendheid en je belezenheid gaven me telkens weer het gevoel een ‘lulletje rozenwater’ te zijn, een stumper die naast zijn stoel ging zitten. Dat is gebeterd toen we elkaar bij de voornaam gingen noemen en toen ik ooit in je ‘kameel’ (zoals je je reistas bestempelde) een glimp opving van een afschuwelijke, onpoëtische pyjama, en dat is allemaal overgegaan toen ik in 1976 naast jou een zetel in de Academie mocht ‘bekleden’ en ik ontdekte dat we, behalve onze muzikale zoons, voortaan ook nog iets anders gemeen hadden: we waren beiden, naar je eigen woorden ‘onsterfelijk tot aan onze dood’.

Vriend Karel, wij hebben elkaar nooit opgevrijd, ik ben nooit bij je thuis geweest en jij nooit bij mij, maar misschien is dit soort vriendschap, dat niet van elkaars tafel eet en niet van elkaars vrouw geniet, duurzamer dan welke andere ook. Ze scheidt minder gelegenheden tot ongezonde roddel en wederzijdse ontluistering. Het is ook het soort vriendschap dat geen wierookwalmen verspreidt, maar voorzichtig waardeert en vurig verdedigt. Voilà. Hier mee is nog lang niet alles gezegd, maar ik schuw net als jij het sentiment dat de spraakkunst te buiten gaat.

Laat vandaag ‘de eerste dag van je toekomst’ zijn. Ik citeer je maar weer eens. Jonckheere citeren getuigt altijd van goede smaak en cultuur.

Hartelijk, je

Ward RUYSLINCK (Pulle)